

Groenboek Interne Staatshervorming Informeel nota BBL

In juli hechtte de Vlaamse regering haar goedkeuring aan het 'Groenboek Interne Staatshervorming' van minister Geert Bourgeois. Dit Groenboek vormt de basis voor een politieke en maatschappelijke discussie over de interne staathervorming en moet uitmonden in een witboek.

Deze informele nota bevat een eerste insteek van Bond Beter Leefmilieu, welke nog grondig moet teruggekoppeld worden met de eigen achterban. Vervolgens zal deze insteek als een formele nota naar buiten worden gebracht.

Het Groenboek vertrekt in deel 1 van een knelpuntenanalyse en geeft vervolgens in deel 2 de visie en de algemene uitgangspunten weer waaraan een interne staatshervorming moet voldoen.

Bond Beter Leefmilieu kan zich vinden in de visie en de centrale uitgangspunten van het Groenboek: een beter democratisch functioneren en meer transparantie enerzijds en meer efficiëntie en effectiviteit in het beleid anderzijds.

BBL erkent tevens de vastgestelde knelpunten in de Vlaamse bestuurlijke organisatie, met name:

- Verrommeling op het intermediaire niveau
- Gebrek aan bestuurskracht, vnl. bij kleinere gemeenten
- Verkokering van het beleid
- Te veel detailsturing en controle vanuit de centrale overheid
- Onduidelijke bevoegdheidsverdelingen
- ...

In deel 3 komt vervolgens de concrete aanpak van de interne staatshervorming tijdens deze regeerperiode aan bod. Structurele ingrepen die naar voor worden geschoven zijn vrijwillige fusies, meer samenwerking tussen gemeentebesturen, een regioscreening om de bestuurlijke verrommeling op intermediair niveau aan te pakken, aanpassing van sectorale decreten en van het decreet intergemeentelijke samenwerking, een striktere omschrijving van de provinciale bevoegdheden, planlastvermindering, afschaffen van specifiek toezicht op lokale besturen,...

In deel 4 van het Groenboek komen tot slot de 'doorbraken' op korte en lange termijn per beleidsdomein aan bod. Het gaat hierbij vaak om zeer concrete beleidsvoorstellen, sommige vrij gedetailleerd uitgewerkt, andere enkel op hoofdlijnen. De uitgangspunten uit deel 1 en 2 worden volgens BBL niet voldoende doorvertaald naar de meer concretere

delen van het Groenboek, met name de doorbraken op korte termijn in de diverse beleidsdomeinen. Van sommige voorstellen is niet duidelijk welke van de genoemde knelpunten hiermee opgelost moeten worden en wat hun bijdrage zou zijn aan een betere interne staatshuishouding. Het lijkt er dan ook sterk op dat sommige doorbraken onder het alibi van een interne staatshervorming op de agenda worden gezet, wat het debat over een interne staatshervorming dreigt te verlammen. De discussie dreigt nu eerder te gaan over de zeer concrete en eerder ad hoc doorbraakjes en niet langer over de noodzakelijke 'systemische' hervorming van de interne Vlaamse staatsstructuren.

Door deze 'doorbraken' vinden de principes niet altijd hun weg naar structurele voorstellen. We vinden dan ook dat de Vlaamse Regering en het Bestuursforum, dat zich momenteel beraadt over een Witboek, eerst voldoende tijd moet uittrekken om de principiële uitgangspunten te consolideren in coherente, degelijk uitgewerkte voorstellen. Een te snelle afwikkeling en gebrekkige operationalisering kan alleen maar leiden tot een ondermaatse interne staatshervorming. Voldoende overleg met en terugkoppeling naar alle stakeholders moet de duurzaamheid en de effectiviteit van de interne staatshervorming ten goede komen. Het Groenboek biedt hiertoe vele kansen.

Hieronder volgen reacties op voorstellen uit het Groenboek en enkele eigen voorstellen van BBL voor een interne staatshervorming. Deze zijn gebaseerd op de visie op de bestuurlijke organisatie en de knelpunten uit het Groenboek en volgen de algemene uitgangspunten, met name democratie en transparantie en een efficiënt en effectief beleid. We focussen hierbij voornamelijk op structuren en beleidsdomeinen die milieu-gerelateerd zijn.

1. Interbestuurlijke samenwerkingsverbanden transparanter maken

Het Groenboek heeft veel aandacht voor het gebrek aan bestuurskracht op gemeentelijk niveau. Om dit gebrek op te vangen stappen gemeenten onder meer in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. In het milieubeleid spelen deze intercommunales een belangrijke rol, denk maar aan afvalverwerking, de energiesector of watervoorziening. Dit zijn taken die één gemeente moeilijk op zichzelf kan vervullen. Voor het milieubeleid heeft de intergemeentelijke samenwerking dus een duidelijke meerwaarde.

Tegenover het voordeel van een grotere bestuurskracht, vermeldt het Groenboek op de eerste plaats terecht het knelpunt van de democratische controle op deze structuren. Bij de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is er wel een vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad, maar de rapportering naar de gemeenteraad is vaak onvoldoende. Het Groenboek stelt terecht dat gemeenten meer aandacht moeten schenken aan de sturing van en de controle op samenwerkingsverbanden. Hierbij wordt voorgesteld om het decreet op de intergemeentelijke samenwerking te herzien. Het groenboek focust hierbij op een betere terugkoppeling naar de gemeenteraad, een aangepaste schaalgrootte en een duidelijker omschrijven taakstelling voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Om tot een betere sturing vanuit de gemeente op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden te komen, is het voor BBL fundamenteel dat de beleidsbepaling gebeurt door het verkozen niveau. De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen enkel belast worden met beleidsuitvoerende en beleidsondersteunende taken. Het overlaten van beleidsbepaling aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die lijden aan een structureel democratisch deficit zoals het groenboek aangeeft, is volgens BBL uit ten boze.

Dit wil bijvoorbeeld zeggen dat de milieudoelstellingen van een gemeentelijk milieubeleidsplan hiërarchisch hoger moeten staan dan de milieudoelstellingen van een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Om dit te bereiken moet de procedure voor de goedkeuring van een beleidsplan van een intercommunale dezelfde garanties van openbaarheid en inspraak bieden als bij een gemeentelijk plan en moet het beleidsplan voorafgaand de instemming krijgen van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Meer participatie vanuit de gemeente en het middenveld betekent overigens niet dat men dit onderscheid mag laten verwateren.

- ***Voorstel 1: leg decretaal vast dat beleidsbepaling thuishoort bij het verkozen gemeentelijk niveau en dat intergemeentelijke samenwerkingsverbanden enkel beleidsuitvoerende en beleidsondersteunende taken kunnen uitvoeren.***

Volgens BBL is het voor een beter democratisch functioneren noodzakelijk dat ook de burger en het verenigingsleven beter betrokken worden bij het beleid van deze samenwerkingsverbanden. Hier zien we een rol voor de lokale adviesraden (milieuraad, commissie ruimtelijke ordening, mobiliteitsraad,...), die kunnen zorgen voor een betere informatiedoorstroming naar de burger en voor inspraak van het lokale middenveld in het beleid van intercommunales. Meer algemeen moeten intergemeentelijke samenwerkingsverbanden onderworpen worden aan dezelfde vormen van openbaarheid, inspraak, advisering en motivering als die voor de gemeenten. Zeker bij opdrachthoudende verenigingen – waarbij gemeenten één of meer bevoegdheden overdragen aan het samenwerkingsverband – is dit van belang.

Het belang van het betrekken van de adviesraden neemt alleen maar toe indien men overgaat op het clusteren en integreren van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, zoals het groenboek voorstelt. Schaalvergroting en democratisering moeten hand in hand gaan. Men moet het momentum van de herstructurering van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aangrijpen om deze structuren meteen ook op een écht democratische leest te schroeien. Zo kan men win-win situaties creëren voor meer efficiëntie én tegelijkertijd meer democratie.

De geschetste problemen van een gebrekkige informatiedoorstroming, transparantie en democratische controle gelden niet alleen voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, maar vaak ook voor autonome gemeentebedrijven, PPS-constructies en talrijke intermediaire structuren. Ook voor deze structuren moet de beleidsbepaling steeds thuishoren bij het verkozen, gemeentelijke niveau en ook deze structuren moeten onderworpen worden aan dezelfde voorwaarden inzake openbaarheid en inspraak als het gemeentelijk niveau.

- ***Voorstel 2: leg beleidsplannen van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en intermediaire structuren voor advies voor aan lokale adviesraden***

Specifiek voor PPS-constructies stelt zich vaak een probleem van laattijdige informatiedoorstroming en betrokkenheid voor burgers of verenigingen. Doordat een overheid meestal reeds geruime tijd een project voorbereidt met een private partner, wordt de burger bij de bekendmaking van het project 'plots' geconfronteerd met een kant en klaar project. Dit geeft de burger het gevoel voor voldongen feiten te staan en zorgt voor veel frustratie, tegenstand, juridische conflicten e.d.m.. Om ook bij PPS-constructies werk te maken van een beter democratisch functioneren, stelt BBL voor om te evolueren van PPS constructies naar PPPS-constructies, publiek-*publieke*-private samenwerking. Dit kan bv. door een vertegenwoordiger van een buurt- of andere vereniging als vertegenwoordiger van het publieke te betrekken in PPPS-constructies.

- ***Voorstel 3: Van PPS naar PPPS, publiek publieke private samenwerking***

Een algemeen principe dat past binnen de globale visie van het Groenboek maar niet specifiek aan bod komt, is het vermijden van zogenaamde rechter-en-partij situaties, waarbij een overheid partij is bij een bepaald project en tegelijk ook een vergunningverlenende of controlerende rol vervult. Wanneer een orgaan moet beslissen of een bepaald project een vergunning krijgt of niet, maar dit orgaan reeds geld, tijd en energie geïnvesteerd heeft (bvb. via een privaat-publieke samenwerking) in de ontwikkelingsfase van het project, treedt er een potentieel belangenconflict op. Het private belang van het bestuursorgaan kan dan tegenover het publieke belang komen te staan. Daarom is het belangrijk dat de opdrachthoudende, vergunningverlenende en toezichthoudende overheden telkens andere instanties zijn. Dit bevordert het vertrouwen van de burger in de integriteit van besturen, de transparantie ervan en kan mogelijke problemen en conflicten in de toekomst helpen voorkomen.

- ***Voorstel 4: voorzie een decretale scheiding tussen opdrachthoudende, vergunningverlenende en toezichthoudende overheden in interbestuurlijke samenwerkingsverbanden***

2. Bestuurlijke verrommeling op het intermediaire niveau aanpakken

Om de bestuurlijke verrommeling op het intermediaire niveau aan te pakken, zet het Groenboek in op meer functionele bestuursgrenzen, een belangrijkere rol voor het regionale niveau, waar mogelijk een overheveling van regionale structuren naar intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de mogelijkheid van een stadsregionale werking. De provincies krijgen een rol, veelal als regisseur, voor gebiedsgebonden bevoegdheden. In opvolging van het advies van de Vlaamse Adviesraad Bestuurszaken wordt een proces van regioscreening gestart. *“Deze screening is een gebiedsdekkende doorlichting van het streekniveau met als doelstelling een bestuurlijk landschap te creëren dat vanuit burgerperspectief voldoende transparant is en ook winsten kan boeken op het vlak van legitimiteit, slagkracht en efficiëntie (Groenboek p.27)”. Deze regioscreening moet eind 2012 uitmonden in een model van territoriale omschrijving en een actieplan.*

BBL onderschrijft het belang van de regioscreening om een beter overzicht te scheppen in de veelheid van intermediaire structuren. Volgens BBL mag dit echter niet leiden tot een eenheidsworst waarbij getracht wordt om alle intermediaire structuren onder te brengen in éénzelfde regionale of intergemeentelijke structuur. Bij de regioscreening moet de effectiviteit van het beleid centraal staan, niet enkel de efficiëntie in termen van overheidsbeslag. Maatwerk op regionaal niveau blijft daarvoor noodzakelijk, afhankelijk van het beleidsthema. Een effectief integraal waterbeleid zal logischerwijze de natuurlijke grenzen van waterlopen of waterbekkens moeten volgen, terwijl voor lokale luchtkwaliteit vooral de mobiliteitscongestie op het niveau van de pendelgebieden van belang zijn, wat pleit voor beleid door stadsgewesten. Om de globale klimaatimpact effectief aan te pakken is dan weer een goed samenspel tussen internationaal en lokaal beleid van belang.

De gebrekkige doorwerking van Europese (milieu)doelstellingen naar het lokale niveau komt niet ter sprake in het groenboek, hoewel ook hier aandacht voor zou moeten zijn voor een effectief beleid. Dit is bv. het geval bij milieuproblemen zoals fijn stof of de achteruitgang van biodiversiteit. Om bv. het Natura-2000 netwerk - een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden - te kunnen realiseren, moeten lokale besturen dit Europees beleid inpassen in hun gebiedsgericht beleid inzake ruimtelijke ordening en natuurontwikkeling.

- **Voorstel 5: hou bij de regio-screening zo goed mogelijk rekening met de functionele grenzen van beleidsonderwerpen en besteedt voldoende aandacht aan de doorwerking van Europees beleid naar het lokale niveau**

Daarnaast is maatwerk op het regionaal niveau van belang voor draagvlakvorming. Dit is zeker het geval voor milieubeleid, ruimtelijke ordening of mobiliteit. Ook de commissie Sauwens¹ onderschrijft het belang van een gebiedsgerichte werking op maat voor investeringsprojecten. Bepaalde beleidsvraagstukken vragen een regionale, gebiedsgerichte aanpak die bestaande administratieve grenzen overschrijdt en doorkruist.

Er zijn diverse voorbeelden van een succesvolle samenwerking op regionaal niveau, zoals de stuurgroep voor de Gentse kanaalzone (voor de goedkeuring en implementatie van het strategisch havenplan), het stakeholders Adviesforum Gent-Terneuzen (inzake de nieuwe zeesluis), ProSes (Scheldeverdieping),... In deze projecten heeft men een ad-hoc gebiedsgerichte samenwerking opgezet met een ruime vertegenwoordiging van de betrokken stakeholders: lokale besturen, Vlaamse administraties, autonome havenbesturen, middenveldverenigingen, bewonerscomités en andere maatschappelijke stakeholders zoals o.a. vertegenwoordigers van het openbaar vervoer of de binnenvaart. Participatie blijkt de kern van het succes: door alle betrokken partijen vanaf de start samen aan tafel te zetten, ontstaat een beter inzicht in de diverse belangen en kan aan een gedragen voorstel en implementatieproces worden gewerkt. Eigenlijk geldt deze samenwerkingsmodus als een *best practice* die kan worden uitgebreid naar andere projecten/problematieken waar men een draagvlak of gebiedsgerichte invalshoek mist. De commissie Sauwens roept trouwens op om lessen te trekken uit deze en andere buitenlandse goede praktijken.

Het is volgens BBL dan ook belangrijk dat de overheid bij het nemen van maatregelen om de intermediaire bestuurlijke verrommeling tegen te gaan, vormen van samenwerking die én participatief én efficiënt én effectief blijken te zijn, niet met het badwater weggooit.

- **Voorstel 6: investeer in gebiedsgerichte structuren voor stakeholdersoverleg om draagvlak en implementatie van maatschappelijke projecten te versterken**

Uit de rapporten van de Commissie Berx² en de Commissie Sauwens blijkt dat het actief laten participeren van alle stakeholders in een vroege fase van het proces, een *conditio sine qua non* is om tot een betere, snellere en meer gedragen besluitvorming te komen. Participatie en inspraak door de burger en het middenveld kan men best al in de vroegste fase van een planproces of project inbouwen om een optimaal maatschappelijk resultaat neer te kunnen zetten. Het rapport van de Commissie Berx schuift hiervoor een professioneel projectmanagement naar voren dat "*bewust omgaat met en investeert in de aanpak en de vormgeving van processen van overleg tussen overheden, tussen overheden en maatschappelijk middenveld, tussen publieke en private actoren. Informatie, communicatie, inspraak en participatie zijn geen elementen die 'erbij komen', het is de essentie zelf van de overleg- en besluitvormingsprocessen...*" Het rapport maakt ook een duidelijk onderscheid tussen inspraak en participatie. Inspraak vindt men relatief eenzijdig. "*In goede participatieprojecten staan ook de meningen van politici, ambtenaren en experts ter discussie. Als deze niet veranderbaar zijn en niet ter discussie mogen staan, dan is er van een participatieproces eigenlijk geen sprake... Participatie betekent dat sprake is van betekenisvolle en ingrijpende interactie, van*

¹ Zie Voorstel van Resolutie van de heren Johan Sauwens, Sas Van Rouveroij, Bart Martens, Jan Peumans, Lode Vereeck, Mieke Vogels en de heer Dirk de Kort – 'Sneller door Beter' – Aanbevelingen aangaande de versnelling van maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten.

² "Naar een snellere en betere besluitvorming over complexe projecten", Verslag van de Commissie Investeringsprojecten - voorzitter Cathy Berx.

coproductie, waarbij, bij deze actoren op het vlak van visie, perceptie, meningen, belangen en prioriteiten echt sprake is van een ontwikkelingsproces (p42)”. Het rapport roept ook op verder in te zetten op kennisontwikkeling m.b.t. instrumenten en technieken van betrokkenheid en participatie.

De samenleving pas consulteren als de grote beleidslijnen al vastliggen of de belangrijkste (politieke) beslissingen al genomen zijn, is funest voor het draagvlak en het vertrouwen van de burger in de politiek. Vaak komt men dan terecht in situaties van burgerlijk protest, juridische acties en politiek getouwtrek, wat de slagkracht van het bestuur zwaar ondermijnt. De Commissie Sauwens pleit in haar aanbevelingen voor *“het gebruiken van een conceptnota waarover een breed maatschappelijk debat wordt georganiseerd. Zodoende zouden de plannen in een vroege fase in een eerste overlegronde moeten worden voorgelegd aan representatieve adviesorganen... Vervolgens kan in een tweede stap het eigenlijke plan uitgewerkt worden.”*

- ***Voorstel 7: voorzie structurele maatregelen om participatie en inspraak zo vroeg mogelijk in het beleidsproces in te plannen.***

3. Efficiëntie en effectiviteit

Het Groenboek wil het gebrek aan bestuurskracht, vooral bij kleinere gemeenten, verhelpen met vrijwillige fusies, meer intergemeentelijke samenwerking en shared services, een regioscreening,... Een andere piste die in het Groenboek niet aan bod komt is het bevorderen van interbestuurlijke samenwerkingsakkoorden of convenanten, zoals dat voor milieubeleid of stedenbeleid bestaat. Vlaanderen biedt steun, begeleiding en financiële middelen aan de lokale besturen en zorgt zo voor meer lokale bestuurskracht, een verhoogd professionalisme en meer zekerheid in de resultaten van het beleid. Respect voor de gemeentelijke autonomie kan zo verzoend worden met de vraag naar meer middelen en bestuurskracht op lokaal niveau. Deze samenwerkingsakkoorden bieden ook kansen voor samenwerking met het lokale verenigingsleven, zoals met het milieuproject Tandem wordt aangetoond. Om problemen zoals een te sterke detailsturing en een overmaat aan papieren controles vanuit het Vlaamse niveau bij dergelijke samenwerkingsakkoorden te vermijden, is ondertussen heel wat nuttige ervaring opgedaan met de zgn. visitatiecommissies.

- ***Voorstel 8: Pas het systeem van samenwerkingsovereenkomsten of convenanten tussen het Vlaamse en lokale niveau op andere beleidsthema's toe. Besteedt hierbij voldoende aandacht aan samenwerking tussen lokale besturen en het verenigingsleven.***
- ***Voorstel 9: Gebruik het systeem van visitatiecommissies om een overmaat aan papieren controles hierbij te vermijden***

4. Verkokering van beleid tegengaan

Een ander probleem dat in het Groenboek wordt aangekaart is dat van de verkokering van het beleid. Mede door de opdeling van de Vlaamse overheid in dertien afzonderlijke beleidssectoren, heeft het sectoraal beleid duidelijk aan belang gewonnen tegenover het meer geïntegreerd beleid. Ook de Commissies Sauwens en Berx gaan op deze problematiek in. Lokale besturen krijgen van diverse administraties adviezen die geregeld uiteenlopend, soms zelfs tegenstrijdig of niet-consistent zijn. Het is dan aan de lokale besturen om een oplossing te vinden, wat het beleid sterk kan afremmen. Evenmin bestaat er een generieke procedure waardoor ambtenaren op een gestructureerde wijze hun uiteenlopende adviezen naast elkaar kunnen leggen en hierover onderling overleg

kunnen plegen, noch tijdens de voorbereiding van projecten en al te vaak evenmin tijdens de officiële procedure. Zulke situaties dragen zeker niet bij tot de noodzakelijke integratie van beleidsdomeinen in het lokaal of regionaal beleid.

Het adviseringsproces zou efficiënter kunnen verlopen en projecten zouden minder vertraging oplopen, moest men deze verschillende administratieve adviezen reeds op Vlaams niveau samenvoegen in één gebundeld, geïntegreerd advies. Dit moet het resultaat zijn van een inhoudelijk goed voorbereid debat tussen de verschillende departementen en/of agentschappen, zodat Vlaanderen met één stem spreekt naar de lokale besturen toe. Zowel de Commissie Berx als de Commissie Sauwens bepleiten het invoeren van een geïntegreerd advies vanuit de Vlaamse overheid (respectievelijk voorstel 29 en aanbeveling 50). De Commissie Berx voegt hier evenwel aan toe dat men moet vermijden dat de uiteindelijke belangenafweging volledig binnen de administratie gebeurt i.p.v. door het daartoe democratisch gelegitimeerd politiek niveau.

Geïntegreerde adviezen zouden minstens ruimte moeten laten voor minderheidsstandpunten. Ook besteedt de Commissie Berx aandacht aan mogelijke neveneffecten: *"Het afschaffen van bepaalde sectorale toetsen of het opnemen ervan in een geïntegreerd advies mag er evenwel niet toe leiden dat waarden zoals onroerend erfgoed of de instandhouding van speciale beschermingszones ondergeschikt raken aan o.m. de economische waarden. Vanuit Landschappen of Natuur zullen soms 'voorafnames' noodzakelijk blijven binnen ruimtelijke afwegingsprocessen vooral wanneer deze waarden ruimtelijk niet inwisselbaar/vervangbaar zijn, maar afhangen van unieke combinaties van historisch biotische en abiotische factoren (p47)".*

- **Voorstel 10: maak werk van het geïntegreerd en 'afgewogen' advies**

Een dergelijk geïntegreerd adviseringsstelsel bestaat reeds op het niveau van de provincies, met name met de provinciale milieu vergunningscommissies. Dit is een interdepartementaal overlegcomité met vertegenwoordigers uit de verschillende afdelingen en administraties. Het resultaat: één helder, afgestemd eindadvies over een aanvraag voor een milieuvergunning, waarmee het bestuur direct aan de slag kan. Ook de Commissie Sauwens bepleit de oprichting van interdepartementale werkgroepen (zie aanbeveling 49).

- **Voorstel 11: ga na of interdepartementale overlegcommissies zoals de provinciale milieu vergunningscommissies problemen van verkokering van beleid kunnen oplossen.**

5. Planlasten afbouwen

Een ander knelpunt in het Groenboek kadert binnen de vermelde administratieve planlast bij lokale besturen en daarmee samenhangend, de politieke cultuur van wantrouwen ten aanzien van de lokale besturen. Met name het soms te detaillistisch willen plannen en controleren van lokaal beleid door de Vlaamse overheid, vormt voor lokale besturen een knelpunt. Bond Beter Leefmilieu begrijpt de zorgen van lokale besturen inzake planlast. De oplossing kan volgens BBL best gezocht worden in een systeem van geïntegreerde beleidsplanning op lokaal niveau. In het Groenboek wordt gekozen voor een geïntegreerd legislatuurplan, waarin de doelstellingen van verschillende sectorale plannen (milieubeleidsplan, natuurbeleidsplan,...) worden geïntegreerd. Dit kan inderdaad een oplossing bieden voor een overdaad aan sectorale strategische plannen op lokaal niveau. Integratie van beleid komt tegemoet aan de complexe beleidsuitdagingen waarmee we de dag van vandaag worden geconfronteerd en die nu eenmaal niet op te delen zijn in verschillende beleidskokers. Het biodiversiteitsbeleid bijvoorbeeld is onlosmakelijk verbonden met het gevoerde ruimtelijke ordeningsbeleid.

BBL wil er echter wel op wijzen dat planmatig werken op lange termijn noodzakelijk blijft, onder meer om tal van milieuproblemen aan te pakken. Problemen zoals de achteruitgang van de biodiversiteit, klimaatimpact of luchtvervuiling door fijn stof, kunnen onmogelijk in de periode van één legislatuur worden opgelost. Een voldoende mate van sectorale lange termijn-planning, met bv. een milieubeleidsplan, een lokaal luchtkwaliteitsplan of een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, blijven ook noodzakelijk voor een effectief lokaal beleid. Het alternatief zijn ad hoc beleidsacties, met een gebrek aan consistentie en transparantie in het beleid als gevolg.

- ***Voorstel 12: kies voor lokale strategische beleidsplannen, zonder de noodzakelijke setorale lange termijn beleidsplanning uit het oog te verliezen.***